

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 106

Elinvoima- ja osaamislautakunnan talousarvioesitys 2027 sekä talousarvion yhteydessä käsiteltävä valtuustoaloite (yhteistoiminta-alueen asia)

TRE:3551/02.02.01/2026

Valmistelija / lisätiedot:
Salmi Pekka

Valmistelijan yhteystiedot

Controller Maaret Kastelli, puh. 040 806 3309 ja strategiacontroller
Tuomas Huhtala, puh. 040 353 7384, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Kati Selkämaa, puh. 040 707 3238, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus

Elinvoima- ja osaamislautakunnan vuoden 2027 talousarvioesitys
hyväksytään.

Palvelualueen johtaja oikeutetaan tekemään talousarvioesitykseen
tekniisiä korjauksia.

Lisäksi lautakunta hyväksyy liitteenä esitetyt lisäsopeutustoimenpiteet
otettavaksi huomioon vuoden 2027 talousarvion jatkovalmistelussa.

Samalla hyväksytään lautakunnan lausunto talousarvioesityksen
yhteydessä käsiteltävään valtuustoaloitteeseen.

Kokouskäsitely

Strategiacontroller Tuomas Huhtala ja controller Maaret Kastelli olivat
asiantuntijoina läsnä tämä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan.

Perustelut

Kaupunginhallitus hyväksyi vuoden 2027 talousarviokehityksen 22.6.2026
§ 232. Talousarviokehityksessä on päätetty talousarviovalmistelua sitovat
erät, jotka perustuvat toimintayksiköiden kanssa pidettyihin
kehysneuvotteluihin ja pormestarin johtoryhmän linjauksiin.
Lähtökohdan vuoden 2027 talousarvion ja taloussuunnitelman
valmistelulle muodostavat kaupunginvaltuuston päätös talouden
tasapaino-ohjelman periaatteista, Ilmari Nurmisen pormestariohjelma,
kaupungin vuoden 2026 talousarvion toteumaennuste sekä vuosia 2026–
2029 koskevat taloudelliset ennusteet.

Vuoden 2027 talousarvio ja sen sisältämät vuosittaiset sitovat toiminnan
tavoitteet perustuvat Tampereen strategiaan ja sen pohjana olevaan
Ilmari Nurmisen pormestariohjelmaan. Elinvoima- ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

osaamislautakunnalle kohdistuu vuonna 2027 yhteensä 15 sitovaa toiminnan tavoitetta. Tavoitteissa painottuvat erityisesti toisen asteen opiskelijoiden oppimisen ja valmistumisen tukeminen sekä työllisyyden vahvistaminen ja uusien työpaikkojen syntyminen mahdollistaminen.

Tampereen kaupungin vuoden 2026 talous on jäämässä talousarviota heikommaksi. Kesäkuun talouskatsauksen tilinpäätösnäyte on 60,5 milj. euroa alijäämäinen, mikä on 16,4 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi. Kuntatalouden lähivuosien talousnäkymät ovat vaikeat. Vuonna 2025 valmistelluista ja päätetyistä talouden tasapainottamistoimista huolimatta kaupungin taloudellinen tilanne on edelleen haastava.

Vuoden 2027 talousarviokehyksessä kaupungin toimintakate heikkenee vuoden 2026 alkuperäiseen vuosisuunnitelmaan verrattuna 23,7 milj. euroa (3,1 %). Nettomenojen kasvua selittää erityisesti työttömyystukimenojen kasvu, omaisuuden myyntivoittojen aleneminen sekä kunta-alan palkkaratkaisun kustannusvaikutus. Kehyksessä vuosikate on 88,6 milj. euroa ja tilikauden tulos 46,5 milj. euroa alijäämäinen.

Edelleen vaikeutuneen taloustilanteen vuoksi kaupunginhallitus edellytti 22.6.2026 kehyspäätöksessä, että kehyksen lisäksi etsitään lisätoimenpiteitä erityisesti hankinnoista, palvelualueiden menoista sekä konsernihallinnossa käynnissä olevista selvityksistä.

Pormestarin johtoryhmä linjasi 4.8.2026, että kukin palvelualue valmistelee kehykseen sisältyvien toimenpiteiden lisäksi 1,0 milj. euron lisätoimenpide-esitykset ja konsernihallinto 0,2 milj. euron lisätoimenpide-esityksen. Näiden yhteisvaikutus on 3,2 milj. euron tulosparannus talousarviokehys verrattuna. Elinvoima- ja osaamislautakunnan osalta lisätoimenpide-esitykset ovat 0,5 milj. euroa.

Toimintayksiköt ovat laatineet päätösten vaikutusten ennakoarvioinnit sellaisista mahdollisista sopeuttamistoimenpiteistä, joilla arvioidaan olevan merkittäviä vaikutuksia kuntalaisten palveluihin.

Elinvoiman palvelualueen organisaatiossa elinvoima- ja osaamislautakunnan järjestämät palvelut jakautuvat neljän palveluryhmän (ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, elinkeino- ja innovaatiopolitiikka sekä työllisyys- ja kasvupalvelut) ja Tampereen seudun työllisyysalue -taseyksikön vastuulle. Vuoden 2027 kehyksessä on sitovaa lautakuntarakenteen mukainen lautakunnan toimintakate pl. erikseen sitovat erät ja nettoinvestoinnit pl. erikseen sitovat erät. Elinvoima- ja osaamislautakunnan talousarvioon sisältyviä valtuustoon nähden erikseen sitovia eräiä ovat ammatillinen koulutus sekä Tampereen seudun työllisyysalueen taseyksikkö. Ammatillisen koulutuksen osalta sitovaa on tilikauden tulos. Tampereen seudun työllisyysalueen osalta sitovaa on tilikauden ylijäämä (alijäämä). Elinvoima- ja osaamislautakunnan toimintakate vuonna 2027 on yhteensä -165,1 miljoonaa euroa. Toimintakate poikkeaa kaupunginhallituksen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

kehyspääätksestä 16 000 euroa kehyspääätksen jälkeen tehtyjen sisäisten siirtojen, joiden vaikutus kaupunkitasolla on 0 euroa, sekä ammatillisen koulutuksen tarkentuneiden rahoitusmenojen ja poistojen takia. Ammatillisen koulutuksen tarkennukset on tehty sitovuuden sisällä. Lautakunnan nettoinvestoinnit ovat -2,5 milj. euroa, josta -0,7 milj. euroa on lukiokoulutukselle kohdistuvia investointeja, -0,1 milj. euroa Työllisyys- ja kasvupalveluille kohdistuvia investointeja ja -1,8 milj. euroa kohdistuu erikseen sitovana eränä ammatillisen koulutuksen palveluryhmään.

Kaupunginhallituksen kehykseen sisältyi miljoonan euron vähennykset avustuksiin, josta elinvoima- ja osaamislautakunnalle kohdistui 19 000 euron vähennystavoite. Avustusvähennykset sisältyvät lautakunnan talousarvioesitykseen esitykseen kehyksen mukaisena. Pormestarin talousarvioesitys voi sisältää muutoksia myös avustuskokonaisuuteen. Kaupunginvaltuusto päättää talousarviosta marraskuun kokouksessaan ja avustusten tarkempi kohdentuminen esitetään lautakunnan vuosisuunnitelmassa.

Vuoden 2027 talousarvioesityksessä ammatillisen koulutuksen toimintakate on 1,6 milj. euroa ja tilikauden tulos on 0 euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti 1.1.2026 ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilun 2026–2033. Kokeilun ajaksi Tampereen kaupungille on myönnetty kokeilulupa, joka korvaa varsinaisen järjestämisluvan ja antaa mahdollisuuden järjestää lähes kaikkia ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteeseen kuuluvia tutkintoja. Oppimisen tuen uudistus tuli voimaan ammatillisessa koulutuksessa 1.8.2026. Vuonna 2027 vakiinnutetaan uudistuksen mukaisia oppimisen tuen toimintamalleja.

Lukiokoulutuksen palveluryhmän toimintakate talousarvioesityksessä on -45,2 milj. euroa. Tampereen kaupungin lukioiden opiskelijamäärä kasvaa edelleen aloituspaikkalisäysten vuoksi. Opiskelijamäärän nopea kasvu edellyttää ohjauksen vahvistamista sekä opetushenkilöstön rekrytointeja ja tilaresurssien tarkastelua. Elokuussa 2027 käynnistyy Sammon keskuslukion alainen Hakametsän lukioyksikkö.

Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka -palveluryhmän toimintakate on -6,7 milj. euroa. Palveluryhmä on perustettu vuoden 2026 alussa. Ryhmän tehtävänä on vahvistaa Tampereen elinvoimaa, kilpailukykyä ja kestävää kasvua toteuttamalla kaupungin elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaa. Ryhmä luo edellytyksiä yritysten kasvulle, investoinneille ja innovaatioille järjestämällä vaikuttavia elinkeinopalveluja, ohjaamalla kehittämistoimia strategiaan kasvu- ja osaamiskärkiin sekä rakentamalla pitkäjänteisiä strategisia kumppanuuksia.

Työllisyys- ja kasvupalveluiden osalta toimintakate talousarvioesityksessä on -114,8 milj. euroa. Palveluryhmä järjestää kaupungin yleisen toimialan mukaiset työllisyyden, yritysten ja yrittäjyyden palvelut sekä vastaa Tampereen seudun työllisyysalueen toiminnasta seudullisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Pitkään jatkunut talouden matalasuhdanne ja heikko työllisyystilanne ovat kasvattaneet kaupungin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

työttömyysturvamenoja ja työllisyyspalvelujen tarvetta. Vastauksena tähän on kaupunkitasoisesti valmisteltu työllisyyspaketti, joka sisältää useita eri toimenpiteitä, joiden tavoitteena on kasvattaa työllisyyttä, lisätä työpaikkoja, tukea yrittäjyyttä, vahvistaa työmarkkinoiden dynamiikkaa sekä pienentää työttömyysturvamenoja. Toteutus alkaa täysimääräisesti vuonna 2027. Palveluryhmän talousarvio ei sisällä työllisyysalueen taloutta (erillinen taseyksikkö).

Elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto hyväksyi Tampereen seudun työllisyysalueen talousarvioesityksen 2.9.2026 § 34. Työllisyysalueen toimintamenot ovat yhteensä 73,4 milj. euroa. Suurimman erän muodostavat henkilöstömenot. Työllisyysalueen taseyksikön toimintatulot muodostuvat kuntien maksuosuuksista (70,9 milj. euroa), jotka määräytyvät yhteistoimintasopimuksen kustannustenjakoperiaatteen mukaisesti, arvioiduista työllisyysrahaston korvauksista, nuorten rekrytointituen valtionavustuksesta sekä työterveyshuollon korvauksista. Työllisyysjaostolle kohdistuu talousarviossa kolme sitovaa toiminnan tavoitetta, jotka pohjautuvat Tampereen strategiaan 2035, Ilmari Nurmisen pormestariohjelmahan sekä seudulliseen työllisyysstrategiaan.

Tiedoksi

Pekka Salmi, Regina Saari, Mari Aalto, Kirsi Viskari, Irene Vekkeli, Mikko Koskela, Max Liikka, Tuomas Huhtala, Maaret Kastelli

Liitteet

- 1 Liite elosa 9.9.2026 Elinvoima- ja osaamislautakunnan talousarvioesitys 2027
- 2 Liite Elosa 9.9.2026 Esitetyt lisäsäästöt
- 3 Liite Elosa 9.9.2026 Talousarvioesityksen sisältämät uudet sopeuttamistoimenpiteet
- 4 Liite Elosa 9.9.2026 tasapainottamistoimenpiteiden ennakkovaikutusten arvioinnit
- 5 Liite Elosa 9.9.2026 Talousarvion yhteydessä käsiteltävä valtuustoaloite

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja on asetettu nähtäville 15.9.2026 kaupungin internetsivuille www.tampere.fi.

Päätös on lähetetty sähköisesti 15.9.2026.

Tampere
15.09.2026

Kati Selkämaa
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§106

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)